

"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386 • תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרם" • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רח' בן-אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גדופות: צינקהוגרפיה "בספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסף שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראל • צלמים מערכת: ציון צפריר וגילה רוזן • ראש המינהלה: אבנרי • סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

ז'אנר קרי

שבוע שיעבר עמד העולם הזה כמה פעמים במרכז דיוני הכנסת.

גרם לכך שער העולם הזה (2174) נראה שהוא עורר זעם עמוק בליבו של ראש הממשלה. כשעברתי על פניו במליאת הי כנסת, העיר לי על כך, ואף הטיח בפני כמה דברים שעליהם חזר, לאחר מכן, מעל הדוכן. השבתי לו שבעניין עונש המוות הוויכוח הוא עמוק ונוקב, והוא מאפיל על יחסים אישיים. בגין הבטיח להשיב לי מנה אחת אפיים.

התקפה מוכנה מראש

באותו יום היה נטוש הוויכוח על מישר רד ראש הממשלה. לא השתתפתי בדיון, אך קראתי כמה קריאות ביניים. שעליהם השיב בגין בנימוס, אך בנאום הסיכום שלו, כאשר השיב לח'כים שהשתתפו בוויכוח, פנה לפתע אלי והשמיע את ההתקפה, שהכין מראש.

הנה דבריו, כפי שנרשמו כפרו"ט וטוקוד:

ראש הממשלה מנחם בגין: אני רוצה להשיב עכשיו במיספר מישפטים ל' חברה הכנסת אבנרי, כי הוא הרבה שנים לא היה בכנסת ולא יכולתי לעשות איתו שום חשבון. עכשיו הגיעה השעה, פעם אחת, לומר לו משהו בפניו. עכשיו תשמע בסבלנות.

חברה הכנסת אבנרי, אתה חזרת לכנסת משום שאחד מחברי הכנסת התפטר. אני חושב שזה היה לובה אליאב. חבל.

או אתה חזרת לכנסת. עכשיו אני רוצה לשאול אותך: האם זה מתאים לחברי כנסת להיות גם עורך עיתון, ועוד מעט אתאר אותו. אני לא קורא בו, דרך אגב. יש אנשים שקוראים אותו ביגלל העמוד הראשון, יש אנשים שקוראים אותו ביגלל העמוד האחרון. אני אינני מעוניין בשני האלה, וודאי לא בתוך. אני אינני קורא אותו. אבל מוסרים לי מה שמופיע שם. האם זה כבוד לכנסת?

עכשיו אספר לכנסת בפעם הראשונה: חברה הכנסת אבנרי בכל שבוע תוקף איר תנו בשצף-קצף בשבועוננו. כך עשה גם בעבר.

באחד הימים, גברתי היושבת-ראש, בא אלי איש חשוב במערכת הביטחון של ישראל, ואומר לי את הדברים הבאים: יש לי הוכחות שחברה הכנסת אבנרי הוא סר כן קומוניסטי, ואני רוצה לעזור אותו בצורמער אדמיניסטרטיבי, אני אעשה זאת רק בתנאי שאתה לא תעורר את הבעיה בכנסת. אני אז הייתי ראש האר פונויציה.

חבריה הכנסת? אתה איש המוסר? יש גבול לצביעות הזאת!

אורי אבנרי: האם אתה מרשה לי להשיב על זה?

היו"ר שושנה ארבל-אלמוזליני: לא, אני לא מרשה.

אורי אבנרי: אם לא, אני אענה בהודעה אישית. זו זכות הפרלמנטרית.

ראש הממשלה מנחם בגין: תשתתף בדיון ביום הרביעי, ואני תשיב לך בעניין מיוחד זה. אבל אל תשיב מוסר לכל בשר. אני אומר לך בחבר שדאג לכך שתהיה בן-חורין במדינת ישראל: אינך יכול לעשות זאת, אין לך זכות מוסרית כזאת!

אורי אבנרי: לכל אדם בישראל בכי לל, ובכנסת בפרט, יש לא רק הזכות כי אם גם החובה לקום ולמחות נגד עושי נשמהות!

ראש הממשלה מנחם בגין: אני אינני מונע ממך שום כתיבה, שום זכות דיבור, הכל פתוח, אבל אל תמנע ממני להגיב. גם לי יש חופש-דיבור. ואם אתה מציעי אותי ליד חבל תלייה, אני אגיב על מה שאתה כותב. ורק אבקשך: אל תשיב מוסר. יש פה אנשים, אם מותר לך, מר כך, שהם לא פחות מוסריים ממך, יש פה אנשים שעשו לא פחות ממך בחיים. מה אתה מטיף לכולם מוסר?

הודעה אישית

עך כאן דבריו של ראש הממשלה ביום השני. למחרת היום השתמשתי בזכור תי הפרלמנטרית ומסרתי, "הודעה אישית" מעל דוכן הכנסת. יושב-ראש הישיבה, חיי קה גרוסמן ממפ"ם, ביקשה למחוק קטעים גדולים מן ההודעה, וניגלה על כך וי כוח בחליפת פתקים, תוך מהלך הישיבה. לבסוף מחקתי כמה קטעים וקראתי את השאר מן הדוכן.

להלן ההודעה השלמה (הקטעים שנמחקו מופיעים באותיות דקות): אורי אבנרי:

בנאום התשובה שלו בסיכום הדיון על מישורו אתמול, תר קף אתי מר מנחם בגין, בתפקידי כי חברה הכנסת שהוא גם עורך השבועון העולם הזה. כעילה לכך שימש לו שער השבועון בשבוע שעבר, שהיה מוקד דש להחלטת הממ"שלה להפעיל את עונש המוות, ושי עליו הופיע דיוקנו של מר בגין וחבלי תלייה.

מר בגין האשים אותי בכפיות-טור בה אישית כלפיו, וכן טען כי אני שופך דם בעיתון, ועל כן אין לי זכות להשיב לו מוסר. אשיב לשתי ההאשמות האישיות הי האלה בהודעות זאת מעל דוכן זה:

(1) מר בגין הזכיר פרשה סודית, שי אירעה בשנות החמישים, כאשר מי שהיה אז הממונה על שירותי הביטחון, מר איסר הראל, פנה אליו וביקש את הסכמתו מראש לכליאתי במעצר מינהלי, כמי שחשוד כי סוכן קומוניסטי. מר בגין סירב לתת את ידו למיזמה אפלה זו, ובכך מנע את בני צועה.

אחד מראשי תנועת החירות הודיע לי בשעתו מייד על המיזמה, ואני מניח שי עשה זאת ביוזמת מר בגין עצמו. ביקשתי תי אז את השליח להביע את רחשי תור דתי באוונג מר בגין. כאז כן עתה אני מודה למר בגין על שבעניין זה התייצב לימין חופש העיתונות, ולימיני אישית.

חשוב להזכיר בעניין זה כי מגמת ראש שירותי הביטחון של מר דוד בגין-גוריון נועדה לסתום את פי העולם הזה בשל ביקורתו הבלתי-נרתעת על מעשי השיל-טון, ובמיוחד מעשיהם של משה דיין, שמתנו פרס ואחרים, לגבי פעולות התג-מול ומיבצע סיני, פרשות שחיתות, פר-

שער "העולם הזה" 2174

שת עמוס בגין-גוריון, פרשת קסטנר ועוד. מורר על כך כי מר בגין תוקף אותי עתה בגלל העזתו של העולם הזה למתוח ביקורת באותה חריפות על השילטון הנור כחי, שהוא עומד בראשו.

"העולם הזה" ממשיך לנהוג על פי הסיס-מא, "בלי מורא בלי משוא פנים".

(2) האשמתו השנייה של ראש הממשלה נוגעת אף היא לחופש העיתונות. מותר לכל קורא, גם כשהוא ראש הממשלה, למר תוח ביקורת על עיתון. אך אין זכות זו שמורה למי שאינו קורא — וראשי הממשלה, בדבריו, הכריז בפירוש ובגאווה שאינו קורא את העולם הזה. איך הוא מעז, על כן, למתוח ביקורת מפליגה על תוכן העיתון ושיותיו? אפשר רק לקוות שעל נושאים אחרים מדבר ראש הממ"שלה בידעה מעמיקה יותר.

במיוחד התייחס ראש הממשלה למיקי רה אחד, שבו פירסם העולם הזה, לדי בריו, ידיעה על פת של רופא מכובד, שהירדרה לפשע. למרות שביקשתי מי ראש הממשלה לאחר מכן, בשיחה פרטית, לנקוב בשמות המעורבים בפרשה הנדונה, והוא אכן עשה כן, לא הצלחתי לאתר את הכתבה, שפורסמה לדבריו לפני שנים רבות, ושנחרטה משום-מה בזיכרונו. כידוע הציתה יד דוגנית את ארכיוני העולם הזה לפני כמה שנים, וחומר רב הושמד, ואפי שר להעיר — בדרך אגב — שמישטרתי ישראל לא הצליחה עד היום לאתר את מנצעי המעשה, כשם שלא גילתה את מנצעי הפצצות ומבצעי ההתנקשויות נגד העולם הזה במיקרים דומים. נדמה לי שאני מנחש נכונה למה התכוון ראש הממשלה, והיתה זו פרשה שדווח עליה בכל העיתונות הישראלית.

העולם הזה נהוג בפרשות מסוג זה שהיו כיר ראש הממשלה עליפי הכללים המקור בלים בעיתונות האנגלו-סאכסית, שעקרו נותיה משמשים נר לרגלינו והוא סבור שהאינטרס הציבורי מחייב פירוטם כל המאורעות, החיוביים והשליליים כאחד, גם כשמעורבות בהן מישפחות מיוחסות, ושוב על פי הסיסמה, "בלי מורא בלי משוא פנים". כאשר יש נימוקים הומאניים לגניי זת שמות, נשקל הדבר בכובד-ראש על ידי המערכת, המוותרת לא פעם על איז כור כזה, וראש הממשלה עצמו יודע זאת אישית.

למרבה הצער נראה כי דעתו של ראש הממשלה על תפקיד אמצעי-התיקשות השי-תבשה מאז עלותו לשילטון, ועל כך מעיי דות הערותיו מאתמול, והתערבותו הישי רה והעקיפה בענייני רשות השידור הממ"ש לכתתי, כגון מינוי קומיסרים פוליטיים וכתבים-מסעם.

"מוציא לחושד"

עך כאן ההודעה האישית, אך בזה לא נגמר העניין.

למחרת היום, אחרי שנימקתי את הי הצעה להביע אי-אמון לממשלה בשל הי גגת עונש המוות, השיב לי ראש הממ"שלה בהתקפה אישית מוחצת. תוך כדי כתי הזכיר שוב כמה פעמים את העולם הזה. את נאומו באותו עניין — הנהגת עור נשיהמות! — פתח בגין במילים הבאות: "אדוני היושבת-ראש, מורי ורבותי חברי הכנסת, חברה הכנסת אבנרי, המטיף מוסר לכל בשר, אף-על-פי שהוא עצמו מוציא לאור, או לחושך, עיתון כוב, דיבה ושפי כות'דמים מדי שבוע בשבוע..."

המפליא הוא שכאדם שאינו קורא את העולם הזה, לדבריו, הוא גילה בקיר אות מופלגת בתוכנו, כך, למשל, הזכירתי תי כי "כל האלופים" בממשלה הצביעו נגד הנהגת עונש המוות. בתשובה על כך טען ראש הממשלה כי אחד האלופים הי אלה, אשר איראל שרון, משמש מטרה להתקפות העולם הזה, וכי בכל שבוע מפרסם השבועון התקפות והשמצות עליו. "אתה יודע מה אתה כותב על איראל שרון בעיתון שלך, ועכשיו תבטח אותו?" כימעט אפשר היה לחשוד במר בגין שהוא קורא כל מילה בשבועון המסויים.

אורי אבנרי